

Zaterdag 7 september 2024
10.30 uur
Bijeenkomst over
Polarisatie
Natuurhus, Hagenborgh 4
te Almelo

Zondag 8 september 2024
10.00 uur
Inloop vanaf 09.30 uur
Apostolisch Genootschap
Dennenbosweg 94 Hengelo
Prof. dr. Irene van Staveren
over
gemeenschapswaarden

Zaterdag 21 september
2024, 19.30 uur, inloop
19.00 uur
Gebouw Apostolisch
Genootschap
Van der Waalslaan 25

Donderdag 3 oktober 2024
19.30 – 21.00 uur
Inloop vanaf 19.00 uur
Boekhandel Broekhuis
te Enschede
Ronald van Raak over
Erasmus en Spinoza

Donderdag 7 november
20.00 uur
Inloop vanaf 19.30 uur
Bijeenkomst over het thema
“Zoeken naar verbinding in
een tijd van polarisatie”
Met een inleiding door
Enis Odaci
Speeltuingebouw
Wesselerbrink

Redactie Nieuwsbrief
Norbert de Beer
06 - 4992 8200
nadebeer46@gmail.com

Beste leden,

Hierbij al weer een nieuwe nieuwsbrief in augustus met informatie over de komende bijeenkomsten.

Allereerst een uitnodiging van onze zusterafdeling Centraal Overijssel voor een bijeenkomst over Polarisatie op zaterdag 7 september om 10.30 uur.

Daarnaast een uitnodiging voor een Kiemkrachtlesing van het Apostolisch Genootschap op zondag 8 september om 10.00 uur (inloop vanaf 09.30 uur) door Irene van Staveren over het thema gemeenschapswaarden. De locatie is het gebouw van het genootschap, Dennenbosweg 94 te Hengelo.

Op zaterdag 21 september vindt de jaarlijkse viering van de Internationale Dag van de Vrede plaats in het gebouw van het Apostolisch Genootschap, van der Waalslaan 25 om 19.30 uur, inloop vanaf 19.00 uur.

Vervolgens de uitnodiging voor een lezing door Ronald van Raak over Erasmus en Spinoza. Deze activiteit vindt plaats op donderdag 3 oktober in samenwerking met Boekhandel Broekhuis en vindt plaats in de winkel van deze boekhandel, Marktstraat 12 te Enschede.

Dan de uitnodiging voor een bijeenkomst over het thema “Zoeken naar verbinding in een tijd van polarisatie”.

Enis Odaci zal ons meenemen in zijn denkproces over dit onderwerp.

Die bijeenkomst zal plaatsvinden op donderdag 7 november in het speeltuingebouw Wesselerbrink, Vlierstraat 65 te Enschede.

Tot slot enige informatie over Humanistische Uitvaartbegeleiding.

Bea Lubbers is uitvaartbegeleider en vertelt hoe het gaat, als zij gevraagd wordt voor zo’n begeleiding.

Daarna volgt informatie over hoe de Humanistische Uitvaartbegeleiding georganiseerd is en waar je terecht kunt. Deze informatie zullen wij ook op onze website plaatsen.

Dag waarde leden van en belangstellenden voor het Humanistisch Verbond Centraal Overijssel.

Wij kondigen als bestuur alvast aan dat we op zaterdag 7 september a.s. aanwezig zijn in het Natuurhus Hagenborgh 4 Almelo. 10.30 uur.

Als gespreksthema is gekozen voor polarisatie en de gevaren ervan vanuit humanistische visie en wat je houding kan zijn. Zie tekst hieronder. Maar ook andere thema's die U aanspreken zijn welkom.

Ook kondigen wij alvast aan dat waarschijnlijk op donderdag 17 oktober, zulks op verzoek van leden, een lezing gehouden zal worden over jeugdzorg door jeugdpsychiater Thomas Briels.

Namens het bestuur Bram Theo Steynis secretaris.

AFDELING CENTRAAL OVERIJSSSEL

Over polarisatie, gezocht: humanistische antwoorden.

Punten van overweging ten behoeve van de bijeenkomst in het **Natuurhus**

Zaterdag 7 september 2024 10.30 uur in Almelo. Hagenborgh 4, parkeren overkant mogelijk.

Wie debatten en talkshows op TV bekijkt, ziet dat het bijna verbale vechtpartijen zijn geworden, waarbij rationele argumenten er kennelijk weinig meer toe doen. Al snel wordt vervallen in polarisatie in plaats van dat er een open dialoog plaatsvindt. Onenigheden over de (on)juistheid van een term als "omvolking" is hierbij een droevig voorbeeld.

Op 29 oktober 2022 hield de directeur van het HV Robbert Bodegraven een lezing over polarisatie in de bibliotheek in Almelo.

Hierbij een citaat: we kunnen zonder elkaar niet overleven. Doorgeslagen individualisme ondermijnt onze onderlinge verwevenheid. Die is er dankzij samenwerking, als eenling kunnen we geen verbinding maken. We moeten samen verder en beter luisteren naar elkaar, van elkaar leren. Ontkenning van die verbondenheid is een illusie. Deze twee waarden zijn essentieel voor het humanistische denken. Diversiteit en empathie horen bij elkaar!

In een HV-nieuwsbrief staat: waarom bemoeit het Humanistisch Verbond zich met polarisatie? Omdat we ons zorgen maken. En omdat we geloven in de kracht van humanistische waarden. Openheid voor andersdenkenden en de erkenning van onze verbondenheid zijn er daar twee van. Die zouden veel meer gehoord moeten worden. Als tegenwicht in deze tijd van muurvaste meningen. Humanisme is de stem die verloren dreigt te gaan in het **midden**, terwijl die juist zoveel te vertellen heeft. Zie de slotzin van dit stuk.

Maar wat vinden we daarvan in handelingsgerichte zin terug? O.a. Dilan Yesilgöz heeft de gevaren van polariserende bewegingen aangegeven in haar H.J. Schoo-lezing.

Zij ziet in de woke-beweging en in complotdenkers gevaren voor de democratie. De woke-beweging beperkt in haar visie de vrijheid van meningsuiting en scheidt een cultuur van onverdraagzaamheid.

Mensen worden aldus bang om hun mening te uiten, want de woke-beweging bepaalt wie er recht van spreken heeft. Ook socioloog Yascha Mounk stelt dat het woke-focus op identiteitspolitiek de liberale democratie ondermijnt en onbedoeld extreemrechtse bewegingen in de hand werkt.

Complotdenkers zijn in haar visie evenzo een bedreiging omdat zij vaak desinformatie verspreiden en wantrouwen zaaien tegen democratische instituties. Dat kan leiden tot ondermijning van het vertrouwen in de rechtsstaat. Het zijn personen die geloven dat belangrijke gebeurtenissen of situaties het resultaat zijn van geheime **samenzweringen** door een groep met kwade bedoelingen.

Ze wantrouwen vaak officiële verklaringen en zoeken naar alternatieve verklaringen die vaak niet bewezen zijn. Hun eigen verklaringen zijn doorgaans niet vatbaar voor tegenbewijs.

Tot zover. In Europa wordt t.a.v. complotdenken vaak verwezen naar rechts-extremistische bewegingen en het is zeer de vraag of dat terecht is.

Een **democratisch systeem onderscheidt zich** juist van anderen door de manier waarop rechten van minderheden worden gewaarborgd. Dus ook die van Dhr. Thierry Baudet. Daarom geef ik zijn kernachtige samenvatting weer in zijn: de Gideonsbende p. 231.

Als je een grote beschaving te gronde wil richten, dan zou je een lijstje kunnen opstellen met de dingen die je daarvoor zou moeten doen: massale immigratie; onteigening van de boeren zodat de voedselvoorziening in gevaar komt; de energieprijzen tot onbetaalbare hoogten laten stijgen; de geschiedenis herschrijven; gezinnen en familie-structuren stukmaken door de ziel van de mens te verstoren; transnationale verbanden instellen zodat je de democratie stuk maakt; een onwinbare oorlog beginnen tegen een land waar je juist fantastisch mee zou kunnen samenwerken. Eigenlijk zou je zo ongeveer alles doen wat de mensen van het kartel doen met ons land. Het is een perfecte handleiding voor het kapotmaken van een grote beschaving.

Wat we hier zien is een intense bezorgdheid om de ondergang van de Westerse cultuur, bekend als der Untergang des Abendlandes en ook hier is het maar de vraag of dat terecht is. De Italiaanse schrijver Antonio Scurati zegt hierover: populisten en complotdenkers spelen in op angst, woede en onzekerheid om hun boodschap kracht bij te zetten en verspreiden vaak misinformatie. Door wantrouwen verwarring te zaaien verzwakken ze het vertrouwen in het democratische proces. Ze creëren een "wij tegen zij"-mentaliteit.

Hoe het ook zij: complotdenken is complex en wordt zelden veroorzaakt door een paranoïde "steekje los", zo leert onderzoek. Het komt voort uit menselijke behoeften naar structuur, veiligheid en zekerheid in een **verwarrende wereld**.

Dit geconstateerd hebbende rest de vraag hoe je in woke en complot als humanist het evenwicht kunt bewaren. Dat begint al met de tegeltjes-wijsheid van: als je met 1 vinger wijst, dan wijzen de andere 3 vingers naar jezelf. En: wie denkt anderen kleiner te maken wordt zelf niet groter. Maar er is meer nodig, dat is een verhoogd **bewustzijn**. Wij zijn ons brein niet, wij hebben een brein als wij ons ervan bewust zijn en dan zit de grootste vijand vaak in onze eigen geest zoals transcendent humanist Ralph Waldo Emerson al schreef.

Waarvan zouden wij ons verlicht bewust moeten zijn?

A: van onze eigen selectieve waarnemingen. Kijk en luister ik met een open geest of kijk en luister ik alleen naar wat mij aanspreekt of aanstaat, waarbij ik dat wat mij niet bevalt laat liggen? Heb ik ergens wel oren naar, maar geen oren voor? Heb ik een ideologische sluier voor de ogen? Ideologie betekent al: versluiering.

B: van onze eigen confirmatie-vertekening van de werkelijkheid. Wil ik lezen/horen wat ik wil lezen/horen ter bevestiging van mijn eerder ingenomen standpunt of ben ik bereid de open dialoog aan te gaan, ook als ik het ergens niet mee eens ben?

C: van onze eigen gevoeligheid voor "group think". Blijf ik vasthouden aan de groepscohesie ook als dat ten koste gaat van de kwaliteit van de besluitvorming? Heb ik het stammen-bewustzijn van: dat-mag-je-niet-zeggen-als-je-lid-bent-van onze-groep of kies ik werkelijk voor de open geest met een open dialoog t.b.v. de open samenleving?

Met verhoogd bewustzijn kun je de humanistische kapitein op een schip zijn, die kiest voor de wijze en milde **middenkoers**: niet te ver naar links, niet te ver naar rechts, daar zijn oevers. Niet te ver conservatief naar achteren kijken, dan zie je niet wat er voor je gebeurt. Wel langzaam met stuksgewijze sociale en culturele bouwkunde vooruit en in de vaargeul blijven. Die vaargeul graven we met z'n allen, inclusief dus, als kunst en kunde van het samenleven in een democratie.

Zondag 8 september 2024 neemt Professor doctor Irene van Staveren ons mee in wat haar perspectief geeft: gemeenschapswaarden.

Zij is hoogleraar pluralistische ontwikkelingseconomie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Haar expertise is op het gebied van ethiek en economische filosofie en ze werkt aan onderwerpen als sociale cohesie, duurzaamheid, maatschappelijke ongelijkheid en uitsluiting in relatie tot economie. Ze schrijft onder meer in Trouw en werd onlangs [geïnterviewd](#) door Nieuw Wij.

Deze lezing is deel van een serie aan lezingen over kiemkracht, met als thema: *wat geeft jou perspectief?* De sprekers nemen het publiek mee in hoe zij dagelijks proberen te leven vanuit hun ideaal. Ze geven een inkijkje in wat hen motiveert, waardoor ze geraakt worden, welke barrières ze zijn tegengekomen, en wat hen een gevoel van verantwoordelijkheid geeft.

Iedereen is uitgenodigd in het sfeervolle gebouw van het Apostolisch Genootschap in Hengelo (Dennenbosweg 94) om aan te sluiten en geïnspireerd te raken. Het is een inspirerend verhaal van ongeveer een half uur, met daarna ruim gelegenheid voor interactie met de spreker. Naderhand is er een (gratis) kopje koffie of thee en de gelegenheid om elkaar informeel te ontmoeten.

De lezing begint om 10.00 uur, inloop vanaf 9.30 uur

Zie ook [Paperclip-lezing september door Irene van Staveren \(apgen.nl\)](#)

Zaterdag 21 september vindt de Viering van de Internationale Dag van de Vrede plaats in het gebouw van het apostolisch genootschap, van der Waalslaan 25. Inloop vanaf 19 uur, aanvang 19.30, nazit vanaf ca. 21 uur.

Het thema is dit jaar: "Laat de wapens zwijgen!" Het programma is gevarieerd met tekst, muziek, theater en poëzie door jonge en wat oudere mensen.

De bijeenkomst is gratis toegankelijk met de mogelijkheid voor een vrije gift.

Voor een hapje en een drankje wordt gezorgd. Iedereen is welkom.

Lezing Ronald van Raak over Erasmus en Spinoza en dat wat ons bindt

**Donderdag 3 oktober 2024
19.30 – 21.00 uur
Boekhandel Broekhuis in Enschede**

Begin dit jaar verscheen bij uitgeverij Boom een prikkelend essay met als omvangrijke titel: **'Spelen met waarden, betalen met gedachten. Erasmus, Spinoza en dat wat ons bindt'**.

Graag nodigen wij u uit voor een lezing hierover door niemand minder dan de schrijver zelf: **Ronald van Raak**.

Erasmus en Spinoza. Ze verschillen duidelijk wat tijdperk, achtergrond, denk- en werkwijze betreft. Gemeen hebben ze dat ze in hun tijd en de eeuwen daarna door velen verguisd en gehaat werden vanwege hun denkbeelden. Pas later groeiden ze uit tot de meest invloedrijke filosofen uit de Nederlandse geschiedenis. Twee belangrijke iconen ook van het Humanisme met name door de kracht van hun kritisch denken en hun ideeën over vrijheid en tolerantie.

In zijn lezing neemt Ronald van Raak ons mee in hoe het denken van beiden tot stand kwam, op welke waarden ze zich baseerden, hoe hun denkbeelden door de tijd heen werden gebruikt en wat die heden ten dage kunnen betekenen in het debat over wat ons nog met elkaar verbindt.

Voor deze avond genieten wij gastvrij onderdak bij:

Boekhandel Broekhuis: Marktstraat 12, Enschede.

Programma

19:00 – inloop

19:30 – introductie door Annelies Futselaar

19:35 – 20:30 – lezing Ronald van Raak

20:30 – 20:50 – vragen uit het publiek

21:00 – afronden met daarna nog een drankje

Uitloop tot 21:30 uur.

Ronald van Raak (1969) is historicus, filosoof en voormalig politicus. Namens de SP was hij lid van zowel de Eerste als de Tweede kamer van de Staten Generaal. Sinds 2021 is hij hoogleraar 'Erasmiaanse waarden' aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Het belooft een bijzonder inspirerende avond te worden. We kijken daarom uit naar uw komst!

Donderdagavond, 7 november 2024 om 20.00 uur

Bijeenkomst over het thema "Zoeken naar verbinding in een tijd van polarisatie" met een inleiding door Enis Odaci

Speeltuingebouw Wesselerbrink, Vlierstraat 65 te Enschede

Enis Odaci

Schrijver, spreker en directeur van Volzin Magazine.

Polarisatie is overal om ons heen, zo lijkt het. Platteland versus steden. Progressief versus Conservatief. Links versus rechts. Christenen versus moslims. Gelovigen versus niet-gelovigen. In de media en op het internet lijkt polarisatie de norm te zijn. Dat heeft impact op de manier waarop mensen met elkaar omgaan.

Enis Odaci zal voor ons de tijdgeest duiden en enkele handvatten aanreiken om ondanks de polarisatie elkaar toch te blijven vinden. Hij noemt zichzelf 'humanistisch moslim' en merkt dat deze omschrijving nogal eens tot kritische vragen leidt bij leden van het Humanistisch Verbond. Wat zijn de raakvlakken tussen islam en humanisme?

Enis Odaci zal ons in zijn denkproces meenemen en ervaringen in de levensbeschouwelijke dialoog delen. De lezing zal kort zijn zodat er veel ruimte is voor vragen. Een ideale kans dus om alle vragen die bij u spelen met hem te delen.

Humanistische Uitvaartbegeleiding

Mijn werk als humanistisch uitvaartbegeleider De telefoon gaat; het is de coördinator van Humanistische Uitvaartbegeleiding met de vraag of ik een uitvaart kan doen. Ze vertelt me kort iets over de overledene en laat me weten wanneer de uitvaart gepland staat. Als het in mijn agenda past, neem ik de uitvaart aan en ontvang ik het aanmeldingsformulier met meer informatie.

Ik bel de contactpersoon van de familie om een afspraak te maken voor het familiegesprek. De ene keer zit ik aan tafel met alleen de partner, een andere keer met kinderen, kleinkinderen, familie en vrienden. Het familiegesprek neemt zo'n twee uur in beslag; ik leg uit hoe we te werk gaan en er worden vooral herinneringen opgehaald en anekdotes verteld. Alles draait om vertrouwen en de familie kan mij bellen als zij iets willen weghalen uit of juist toevoegen aan het levensverhaal. Ik wil de essentie van de overledene naar voren halen en dat gebeurt het beste als ik er een nachtje over slaap.

De volgende dag begin ik met schrijven. Naast mijn laptop staat de rouwkaart met naam en leeftijd van de overledene evenals de namen van mogelijke kinderen en kleinkinderen. Soms staat er een afbeelding op de kaart die naast mijn aantekeningen een hulpmiddel is bij de vormgeving van het verhaal. Met de familie heb ik een moment afgesproken waarop we telefonisch contact hebben. Ik vraag hen om te luisteren zonder mij te onderbreken. Op- en aanmerkingen kunnen later gemaakt worden maar nu gaat het erom te luisteren met het hart in plaats van met het hoofd. Zij zetten de telefoon op speaker en ik lees het In Memoriam voor. Tijdens het voorlezen hoor ik soms een snik, een andere keer gegniffel... Als ik uitgesproken ben, valt er vaak een stilte. Die mag er zijn. Op enig moment komt er een reactie en tot nu toe is die altijd positief. Mensen zijn onder de indruk dat na één gesprek een levensverhaal is opgetekend dat er niet om liegt.

Tijdens het familiegesprek heb ik gevraagd naar favoriete muziek. Als ik de enige spreker ben, verwerk ik de muziekstukken dusdanig in de tekst dat alles op elkaar aansluit. Zijn er meerdere sprekers dan komt de muziek vaak als overgang tussen de verschillende sprekers. Na afloop van de plechtigheid ontvang ik vaak reacties van belangstellenden. Dat is eventueel een goed moment om mijn visitekaartje uit te delen met de mededeling: *'Dat het nog lang mag duren eer u me nodig hebt.'* Als ik afscheid van de familie

neem, overhandig ik hen de uitgeprinte versie van het In Memoriam in een mapje en ik wens hen verder sterkte.

In de tien jaar dat ik dit vrijwilligerswerk doe - wij ontvangen per uitvaart 50 euro + vergoeding van de reiskosten - heb ik tal van overlijdensoorzaken meegemaakt. Van een stil-geborene tot een verongelukte tiener, van een suïcide tot iemand die door ouderdom is overleden of ik voer een gesprek bij leven met iemand die over korte of langere tijd zal sterven. Het maakt niet uit, ieder mens verdient een mooi afscheid. Dat is de ene keer met alleen woorden en de andere keer zorg ik tevens voor een ritueel en de invulling van de plechtigheid.

Humanistische Uitvaartbegeleiding hanteert vaste prijzen die u kunt vinden in de informatie hieronder. Ieder van onze sprekers heeft een gedegen achtergrond, aangevuld met de opleiding tot humanistisch uitvaartbegeleider. Het is ons om het even welke - religieuze - achtergrond mensen hebben; het belangrijkste is dat de nabestaanden later terug kunnen kijken op een mooi afscheid. Tot het moment dat Humanistische Uitvaartbegeleiding zich begin 2024 heeft gevoegd onder de paraplu van Humanistisch Verbond, heeft zij als zelfstandige organisatie bestaan. Humanistische Uitvaartbegeleiding kent verschillende regio's; de onze omvat Drenthe, Overijssel en Flevoland. Onze sprekers wonen verspreid over dit gebied zodat er altijd iemand in uw buurt is.

Bea Lubbers

Uitvaartbegeleiders in Overijssel

De humanistisch uitvaartbegeleider staat je bij in een moeilijke periode van rouw en verdriet. In de regio Overijssel, Drenthe en Flevoland zijn 13 sprekers actief. We bieden begeleiding op maat – van het houden van de toespraak tot aan hulp bij het vormgeven van de uitvaartceremonie. We zetten ons in voor een persoonlijke plechtigheid, waarin we samen vorm geven aan het laatste afscheid. We maken graag kennis met je.

Bel voor meer informatie: 0900-3302020

Een betekenisvol afscheid

Na het overlijden van een dierbare komt er veel op je af. Praktische zaken rondom de uitvaart vragen om snelle beslissingen. Hoe kun je in deze hectische periode op een waardige manier afscheid nemen? De humanistisch uitvaartbegeleider helpt.

Een humanistische uitvaartbegeleider werkt vanuit humanistische waarden en zorgt voor een afscheid dat precies aansluit bij wat de overledene belangrijk vond in het leven. Dit geeft het afscheid extra betekenis.

We bieden begeleiding op maat – van het houden van de toespraak tot aan hulp bij het vormgeven van de uitvaartceremonie. In al ons werk staat het leven van de overledene centraal: hoe stond de persoon in het leven, en wat betekende hij of zij voor de nabestaanden?

Iedereen verdient een waardig afscheid. Voor deze dienst vragen wij 250 euro.

Gesprek bij Leven: geef vorm aan je eigen uitvaart

Zou je graag al wat zaken rondom je eigen uitvaart willen vastleggen, maar weet je niet zo goed hoe en waar te beginnen? In een Gesprek bij Leven helpen we je bij het vormgeven van je wensen rondom de uitvaart en schrijven we je levensverhaal op.

Stel je voor, je bent te gast op je eigen uitvaart. Wie zijn er en waar ben je? Wat wordt er over je gezegd? Welke muziek horen je vrienden en familie? Klopt het met hoe je zelf graag afscheid zou willen nemen?

Veel mensen vinden het rustgevend om hun eigen ideeën en wensen voor de uitvaart vast te leggen. Maar vaak stellen ze het uit, omdat bezig zijn met je eindigheid ook confronterend en emotioneel kan zijn. In een Gesprek bij Leven krijg je de nodige ondersteuning. Met een humanistisch uitvaartbegeleider ga je in gesprek over je eigen ideeën en wensen, en vertel je jouw levensverhaal. Samen geven jullie vorm aan de ceremonie. Wat worden jouw laatste woorden? De uitvaartbegeleider maakt ook een verslag van je leven dat voor de toespraak bij de uitvaart kan worden gebruikt.

De kosten voor een gesprek bij leven zijn 150 euro.

Meer informatie: <https://www.humanistischverbond.nl/uitvaartbegeleiders-in-overijssel/>